

Israelin Actus Tragicus -ryhmä: Ei politiikkaa sarjakuviin, kiitos

Harri Röpöttö

Vuonna 1996 Angoulemen sarjakuvafestivaalille ilmaantui israelilainen taiteilijaryhmä Actus Tragicus ensimmäisten julkaisujensa kanssa. Sittemmin ryhmä on kehittynyt yhdeksi kiinnostavimmista sarjakuvan valta-alueiden ulkopuolella.

Nimi Actus Tragicus viittaa Bachin kantaattiin, joka oli suosittu hautausmusiikkina 1800-luvulla. Israelin poliittinen tilanne on tuonut nimeen makaaberia merkitystä, vaikka ryhmä poliittinen olekaan.

Tammikuussa Actus julkaisi Angoulemen sarjakuvafestivaaleilla kokoelma-albumin Happy End. Silloin puhuttiin myös Israelin tilanteesta, joka on sittemmin vain huonontunut. Tammikuussa Israel ei vielä ollut aloittanut hyökkäyksiään palestiinalaisten kimppeen. Päällimmäisenä olivat palestiinalaisten terrori-iskut.

Saksassakaan koko kansa ei kannattanut natsseja tai juutalaisten joukkotuhoa. Eivätkä kaikki israelilaisetkaan

Hzik Rennert: Why Me?, albumista Happy End.

kannata palestiinalaisten sortoa, mutta on terveellistä kuulla jonkun sanovan se ääneen.

Itzik Rennert: Asumme Tel Avivissa. Muutaman sadan metrin välein on paikkoja, joissa on tapahtunut jotain. Palestiinalaisalueille on vaikea mennä. He eivät tiedä, että olemme heidän puolellaan, joten siellä voi päästä hengestään. Tavallisten ihmisten pelko henkensä edestä ei ole poliittista.

Kieltäydymme edustamasta Israelia. Edustamme vain itseämme taiteilijoina. Olemme hyvin poliittisia ihmisiä, mutta ei siitä tarvitse kertoa sarjakuvissa. Minusta tuntuu, että poliittisiin tapahtumiin pitäisi osallistua, mutta jollain muulla tavalla.

Rutu Modan: Elämme vaarallisia aikoja. Jos lähtee ulos kotoaan, voi kuolla äkkiä. Muuten yritämme elää normaalisti, mutta lapsia ei oteta mukaan ruokaostoksille. Me emme tee propagandaa kumpaankaan suuntaan. Sarjakuvamme eivät ole poliittisia.

Batia Kolton: Desk Toy, albumista Happy End.

Minulla ei ole mitään kiinnostavaa sanottavaa Israelin politiikasta. Omaelämäkerta ei kiinnosta aiheena. Arkielämäni on banaalia kuten useimmilla. Se, että tarina on totta, ei tee siitä vielä kiinnostavaa. Kyllä todellisuus heijastuu taiteesta joka tapauksessa.

Mira Friedman: Meillä ei ole tapahtumiin henkilökohtaista kosketusta – vielä. Muutama kuukausi sitten kouluni opettaja kuoli pommi-iskussa. Happy End -albumissa tarinani on puhdasta eskapismia. Suurin osa lukijoistamme on ulkomailla.

Yirmi Pinkus: Sikäli Israelin tilanne näkyy sarjakuvissamme, että tällä kertaa halusimme tehdä jotain optimistista. Siksi Happy Endissä tarinoilla on onnellinen loppu. Tosin aina se ei ole onnellinen sille, jolle alussa luulisi. Yleensä sarjakuvamme ovat sarkastisempia. Ja eiväthän onnelliset loput taida olla kovin yleisiä taidesarjakuvassa.

Rutu Modan: The Homecoming, albumista Happy End.

Mira Friedmann: Skin Deep, albumista Happy End.

Israelissa sarjakuvilla ei ole vahvaa perinnettä, varsinkaan taidesarjakuvilla. Siksi Actus julkaiseekin englanniksi. Kaikki ryhmän viisi taiteilijaa ovat ensimmäisen polven israelilaisia. Heidän vanhempansa ovat syntyjään eurooppalaisia.

Heidän sarjakuvansakin muistuttavat eurooppalaista nykysarjakuvaa. Ne ovat taipuvaisia surrealistisiin vivah-teisiin, usein jopa kokeellisia. Happy Endin tarinat ovat myös kerronnaltaan Actuksen perinteisimpiä.

Vaikka Rutu Modan tekke selvimmin eron todellisuuden ja sarjakuvan välille, Happy Endissä juuri hänen tarinansa Homecoming perustuu tositahtumaan. Se kertoo oudosta lentokoneesta, joka kaartelee kibbutsin yläpuolella.

Kahdeksan vuotta aiemmin kadonneen sotilaan isä ja vaimo uskovat koneessa olevan vankeudesta karannut ja kotiin palaava nuorukainen. Israelin sotavoimat epäilevät konetta itsenurhappomittajaksi.

Rutu Modan: Se tapahtui viime keväänä. Libanonista tullut kone kierteli rannikkoa. Ilmavoimat ampuivat sen alas. Todellisuudessa lentäjä paljasui armenialaiseksi hulluksi. Kone putosi erään opettajan päälle. Opettaja on yhä sairaalassa. Ei minun versioini ole tositarina.

Mira Friedman: Kadonneen lentäjän tarina on myös tunnettu juttu. Hallitus sanoo, että hän on huultavasti kuollut, mutta koska ruumista ei ole, hänen sukulaisensa elättelevät yhä toivoa.

Actus on julkaissut joka vuosi kokooma-albumin tai nipun pienoisal-bumeita, joissa jokaisella ryhmän jäsenellä on oma juttunsa. Yleensä tarinoita yhdistää jokin teema tai kerronnallinen ratkaisu, kuten tämänvuotinen onnellinen loppu.

Itzik Rennert: Meillä ei ole ryhmänä yhteistä linjaa, vaan tuomme toki omat persoonallisuutemme mukaan töihimme. Olemme kaikki kiinnostuneita kirjallisuudesta. Yhteiset teemat voivat kuulostaa rajoittavilta, mutta ne tuovat myös ideoita. Opetämme sarjakuvaa myös uusille tekijöille.

Yirmi Pinkus: Ihailemme kaikki Winsor McCayta ja hänen Pikku Nemoaan, mutta muuten meillä on jokaisella eri suosikit. Pari viime vuotta ovat olleet erittäin rohkaisevia. Nuoret ovat alkaneet seurata esimerkkiämme ja julkaista fanzineita. Se ei kyllä ole pelkästään meidän ansiotamme.

Mira Friedman: On tärkeää, että työskentelemme ryhmänä. Se tuo turvallisuuden tunnetta, kun taiteen laji on harvinaisen. Sitä paitsi ryhmä takaa, että jokainen todella tekee jotain. Muutenhan muut jäävät tyhjän päälle eivätkä voi julkaista.

Viime vuonna yksi heidän albuminsa julkaistiin Israelissa hepreaksi ensimmäistä kertaa. Sen kustansi kirjakustantamo, kun sarjakuvakustantamoja ei ole. Parin tuhannen painos on samaa luokkaa kuin esikoiskirjailijoilla ja myytiin loppuun puolessa vuodessa. Hepreankielisistä albumeista kaavailaan jokavuotisia.

Yirmi Pinkus: Entertaining Gerda, albumista Happy End.

Happy Endissä Actuksella on ensimmäistä kertaa ulkopuolinen vierailija. Saksalaisen Anke Feuchtenbergerin runollinen tarina The Crossing sopii hyvin israelilaisten seuraan. Seuraavaksi actuslaiset suunnittelevat tekevänsä pitkiä albumimittaisia tarinoita. Niitä päästään ehkä katsastamaan jo ensi vuonna. ■

OPISKELE LIMINGAN TAIDEKOULUSSA!

KUVATAIDELINJA 12.8.2002-23.5.2003

Kuvataiteen perusopinnot -piirustus, maalaus, grafiikka ja kuvanveisto
Kuvataiteen erikoistumisopinnot -kuvataiteen syventävät opinnot

SARJAKUVALINJA 12.8.2002-23.5.2003

perustiedot sarjakuvasta: käsikirjoitus, suunnittelu, toteutus ja julkaiseminen

ANIMAATIOTAITEEN LINJA 12.8.2002-23.5.2003

digitaalisen animaatiotaiteen perusteet

Opetuksen tavoitteena on antaa valmiudet alan jatko-opintoihin ja harrastajille mahdollisuus harrastuksen syventämiseen. Opiskelijoina sekä nuoria että aikuisia. Mahdollisuus valtion opintotukeen. Koululla on oma asuntola. Koulupäivisin täysihoito. Vapaamuotoinen hakemus, jonka liitteenä kopio viimeisimmästä koulutodistuksesta, osoitetaan opiston rehtorille (yhteystiedot alla).

AVOIN YLIOPISTO lv. 2002-2003

-Taidehistorian ja kasvatustieteen approt (15 ov.), sisustussuunnittelu (3 ov.), sisustustaiteen historia (1 ov.) ja tieteen filosofiset perusteet (1 ov.), (Oulun yo)

-Kuvataiteen appro (20 ov.) ja johdatus esteetikkaan (1 ov.), (Lapin yo)
-Kuvassomittelun perusteet (3 ov.), (TäiK)

Lisätietoja ja esitteitä saa opistolta: puh. 08-514 5700; fax. 08-514 5750, toimisto@lko.inet.fi tai os. Limingan Taidekoulu, 91900 Liminka. Huom. http://personalinet.fi/koulu/lko (Liitä tiedostoosi!)